

ליקוטים וסיפורים נפלאים - שלח

"שלח לך" (יג, ב)

ברש"י איתא לפי שמרים לקתה על עסקי דיבה, ורשעים הללו "ראו" ולא לקחו מוסר, ולכאורה קשה מה חסר המילה "ראו" די היה לו לכתוב 'ורשעים הללו לא לקחו מוסר', ויש לתרץ שבגמרא ברכות כתוב שיש לפעמים ייסורים לצדיקים גם אם לא חטאו, כי ה' אוהב אותם ורוצה לנסותם אם אוהבים אותו גם כשהוא נותן להם ייסורים, ולראות אם הם מקבלים את הייסורים באהבה, וזה נקרא "ייסורים של אהבה" והסימן לזה שהייסורים של אהבה הם בצנעה, בגוף במקום שאחרים לא מרגישים ולא רואים, אבל אם הייסורים במקום שכולם מרגישים ורואים סימן שזה לא ייסורים של אהבה, אלא על עבירות שעשה וזה כפרה בשבילו, והרי כאן אצל מרים היה הייסורים והנגעים בפרסיה, א"כ בוודאי זה בשביל עבירה שעברה - לשון הרע, וזה הפירוש 'ורשעים הללו' "ראו" ואם ראו סימן שזה לכפר על חטא לשון הרע, והיו צריכים ללמוד מזה מוסר לא לדבר לשון הרע, ולכן נענשו. (חנוכת התורה)

חיו מן האנשים" פי' משנותיהם שנתקצרו - חיו הם, שנתווספו אלו השנים על שנות יהושע וכלב וחיו. (חתם סופר)

"וילכו ויבואו" (יג, כו)

על חזית בניין "שיבת חכמי לובלין" היה חקוק באותיות זהב מתחת לשם הישיבה "לכו בנים שמעו לי יראת ה' אלמדכם". באחת הפעמים הסביר הגאון רבי מאיר שפירא מדוע בחר דווקא בפסוק זה: לכאורה מן הדין היה לכתוב "בואו בנים שמעו לי", האמירה "לכו בנים" ואז "שמעו לי" - היא כעין סתירה. אם ילכו - איך ישמעו?

אלא שהקו העיקרי שבין ישיבה לבין מוסדות חינוך אחרים, כגון אוניברסיטה - הסביר ראש הישיבה לתלמידיו - שגם כאשר "לכו בנים", שעוזבים התלמידים את הישיבה, עדיין "שמעו לי", הלימוד חקוק בקרבם והם מיישמים אותו הלכה למעשה, והסיבה לכך? "יראת ה' אלמדכם", אם משרישים יראת שמים בלבבות התלמידים, הרי שהיא הופכת אצלם לקניין נצח.

(על אף חשיבות היראה, הוסיף הגר"מ תוך כדי דיבור שלאחר מכן נאמר "מי האיש החפץ חיים - אוהב ימים לראות טוב", שעליו לעבוד את ה' גם במידת האהבה.)

כתובת זו נותרה חקוקה שנים רבות על קיר הישיבה, אף לאחר שזרים באו נחלתה והאוניברסיטה הקתולית פלשה לבניין המקודש. אחד הפרופסורים הבכירים התנגד למחיקתה באומרו "היסטוריה אי אפשר למחוק..." (במחשבה תחילה)

"ויהס כלב את העם אל משה ויאמר עלה נעלה וירשנו אותה כי יכול נוכל לה" (יג, ל)

"מלמד שהסיתן בדברים, אמר להם וכי זו בלבד עשה לנו בן עמרם, סברו כי בגנותו קא משתעי אשתקו, אמר להם הרי הוציאנו ממצרים עלה נעלה וירשנו אותה" (סוטה ל"ה)

"אמר הקב"ה לישראל בני פתחו לי פתח אחר של תשובה כחדה של מחט ואני פותח לכם פתחים שיהיו עגלות וקרוניות נכנסות בו" (שיר השירים רבה פרשה ה)
דוקא מחט, קזו שדוקרת ופוצעת ומכאיבה ומינסרת, דוקא היא תפתח לנו פתח כפתחו של אולם' להתקרבות לבורא, לחיים מלאים בקשר עם הבורא!
אמר הרה"צ ר' אשר פרינד, בשביל ההתמודדות הזו נבראנו! בשביל מעברים וקשיים באנו לעולם, על מנת לפרק את הגאון ולהרגיש חסרי אונים! רק כך אפשר לחיות את יחודו יתברך! רק כאשר דוקר וכואב, אנו זוכרים ונזכרים במציאות הבורא ית"ש.

"ויקרא משה להושע בן נון יהושע" (יג, טז)

בתרגום יונתן "כד חמא משה ענוותנות" דיהושע בן נון קרא שמ"י יהושע".

ותמוה למה קראו כך דווקא בגלל ענוותנותו?

אלא, לכאורה היה לו למשה להתפלל על יהושע - בנוסף מה שהתפלל עליו שיוושע מעצת המרגלים - גם על אריכות ימים, שהרי עד שיכנסו לארץ כבר יעברו שנים רבות וישנו החשש שיהושע וכלב לא יאריכו ימים כל כך.

אבל באמת, איתא בגמ' פ"ק דחגיגה עה"פ "יש נספה בלא משפט", שאותן השנים של המתים קודם זמנם ניתנים לת"ח שמעבירים על מידותיהם.

זה מה שראה משה, "כיוון דחמי משה ענוותנות" דיהושע שהוא מעביר על מידותיו אמר "י-ה יושיעך מעצת מרגלים" דהיינו שדי

לו בברכה זו שינצל מעצתם הרע ואינו זקוק לברכה נוספת על אריכות ימים, שכן מעביר על מידותיו הוא.

זה גם מה שכתוב (יד, לח) "ויהושע בן נון וכלב בן יפונה"

לעי"נ הרה"צ

**ר' פנחס בן ר' בנימין ביוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן**

ליקוטים וסיפורים נפלאים - שלח

ודיבורים אסורים, ולא תהיה לו אפוא כל תועלת מספר זה. כששמע החפץ חיים את דבריו, גילה לו ששאלה זו ניקרה במוחו והוא העלה אותה לפני רבי ישראל סלנטר ורבי ישראל אמר לו שכדאי לו להביא ספרו זה לעולם אף אם לא יצליח אלא להוציא אנחה מליבו של יהודי אחד בגלל לשון הרע, והרי בזה בלבד יש ערך רב והישג חשוב. (קול מצהלות - לתתך עליון)

"ארץ אוכלת יושביה היא" (יג, לב)

רבי יעקב ישראל קנייבסקי, ה"סטייפלער", מצביע על נקודה מעניינת: כאשר שלח יהושע שני מרגלים לתור את הארץ טרם שעברו ישראל את הירדן, הם התגלו באותו יום! ואילו כאן עשרה מרגלים מגיעים לארבעים יום, תרים את הארץ, מסתובבים בכרמים, לוקחים מפרי הארץ ואף אחד לא רואה אותם! הלא דבר הוא. זה נגד הטבע.

מפעל הנעליים המשפחתי באירופה, גדל והפך לפירמה בין-לאומית.

הימים היו בין מלחמת העולם הראשונה לזו השנייה, היו כאלו שהפסידו במלחמה את כל רכושם והיו כאלו שדווקא בשל החורבן מצאו להם מקום להתגדר ועשו חיל בעסקים.

מנהלי הפירמה כבשו נתח אחר נתח בשוק הנעליים האירופי, מינו סוכני מכירות, פתחו חנויות שמכילות אך

ורק את נעלי המותג היוקרתי ומסחרם הלך ופרץ לרוב. באחד הימים החליטו מנהלי המפעל לבחון אפשרות להקמת סניף של המפעל ועשרות חנויות חדשות באפריקה. שם עדיין הציביליזציה לא התפתחה כראוי, הם יכולים להיות בלעדיים - לפחות בתקופה הראשונה - ולגרור הון רב. שני סוכנים נשלחו ליבשת השחורה, הם היו אמורים למשש את הדופק ולחזור עם תשובות. חמישה שבועות חלפו ואחד הסוכנים חזר בחזרה. לתמיחת המעסיקים כיצד שב כל כך מהר, פרש הסוכן את ידיו

לצדדים והודיע בקול נכאים: "נסעתי לחינם. אין סיכוי להרוויח שם אפילו מטבע אחד. אף לא אחד יקנה ממנו סחורה, כי כולם שם הולכים בלי נעליים..."

צריך להבין, מה היה סבור כלב להרוויח בפעולתו, הרי הוא ידע היטב שמיד כשיתחיל לספר בשבחו של משה רבינו ישתקוהו כולם, אם כן מה הרוויח בזה שהשתיקם לרגע, בפרט שהשבחים שדיבר על משה רבינו, הלא ידועים היו לכל בר בי רב דחד יומא? ביאר הגה"צ רבי חיים זייצ'יק זצ"ל שבאותה העת היו כלל ישראל נתונים בסערת המחלוקת והכעס על משה והיו מצויים במורד תלול של כעס ורוגז על משה רבינו ע"ה, וממילא בתוך הסערה לא היו סיכויים שישבו בתשובה, שכן אפילו הדברים הפשוטים והידועים נשכחים מהלב ורק על ידי שכלב השתיקם לרגע ועצר את שטף המחשבות לתת להם רגע מחשבה להיזכר בדברים הפשוטים האמיתיים, בזה ראה סיכוי שיעצרו לרגע ויראו את האמת ויחזרו בהם. ואולי באמת היו מבני ישראל שחזרו אז בתשובה.

בפעם אחרת ביאר רבי חיים זצ"ל שכלב הועיל להם שלא יהיה חטאם בהתלהבות. דהיינו, אפילו אם לא יחזרו בהם, לכל הפחות יצנן את התלהבותם, שלא תהיה עבירתם בוערת כאש, שכן עיקר כוח היצר הרע הוא הכח הראשון שלו שהוא עז ועצום, ובכך שהזכיר להם את האמת, העביר את חטאם מכלי ראשון שהוא קשה מכולם לכלי שני וכלי שלישי שאז חלים עליהם כבר דינים אחרים וחשבון העוון משתנה, כי עבירה הנעשית בהתלהבות ומתוך אש בוערת של כלי ראשון וכח ראשון בלי הפסק בנשימה ובכל התוקף והוודאיות, עבירה כזו מביאה

חרון אף גדול ונידונה בעונשים קשים, אבל עבירה הנעשית בלי התלהבות, הדין פחות חמור. ידוע מה שהיה הגאון רבי ישראל סלנטר זצ"ל אומר, שעבירה שעשה אדם רח"ל עם אנחה ועבירה בלעדית, בדין שמים הינם בחשבון אחר לגמרי.

אחד מנכבדי העיר וורשא סוחר ידוע ותלמיד חכם בא לפני הגאון רבי ישראל מאיר הכהן בעל ה"חפץ חיים" זצ"ל והזמין אצלו את כל ספריו מלבד הספר "חפץ חיים".

רבי ישראל מאיר תמה על זה ושאל את הקונה לסיבת הדבר, השיב לו הסוחר כי בהיות ויש לו קשרים ומגע תמידי עם אנשים רבים ושונים לרגל עסקי מסחרו, אינו יכול בשום אופן להיזהר מלשון הרע

הוֹסִיף כ"ק אד"ש מְסַפֵּינְקָא שְׁלִיט"א, אֵל תַּחֲשׁוּבוּ שְׁמִסְפִּיקָה פְּעַם אַחַת הַהֶסְכְּמָה לְהַפִּיר בְּחֶסֶר הָאוֹנִים! זוּהִי עֲבוּדָה שֶׁל שְׁבָעִים שָׁנָה, שׁוֹב וְשׁוֹב וְשׁוֹב!
וּכְפִי שְׁדוּד הַמֶּלֶךְ בְּעֶצְמוֹ מְסִים אֶת סֶפֶר הַתְּהִלִּים:
כֹּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל ק-ה, בְּכֹל נְשִׁימָה וּנְשִׁימָה צְרִיף לְהֶלְחֵם לְהַפִּיר מִי נִתֵּן לִי אֶת הַכֹּחַ לְנֶשֶׁם!!!
אֵל תּוֹתֵר כֹּל כֶּף מֵהָרַע עַל הַפְּאֵבִים שְׁלֶךְ! אִם הֵם יִכְאַבוּ כְּחֻדָּה שֶׁל מַחֲטָא, הֵם יוֹכְלוּ לְפַתֵּחַ פְּתָחִים שֶׁל אוֹלָם.
(נְקֻדוֹת שֶׁל אוֹר - סְפִינְקָא)

לעי"נ האשה החשובה
מרת מרים יוכבד ב"ר צבי
ליבוביץ ע"ה - כ"א מר חשוון תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - שלח

והיה מגדולי התומכים ביישוב היהודי בארץ ישראל, ואף למעלה מיכולתו.

אם היה מגיע לידיו פרי או תוצרת אחרת של הארץ, היה משתעשע בהם באהבה עזה ומתמוגג משמחה.

פעם אחת העמידו על שולחנו בקבוק יין מארץ ישראל. לאחר שעשה עליו קידוש הורה לסלקו מן השולחן. הגבאי תמה לפשר הדבר.

לאחר מכן הסביר לו רבי חיים-שמואל: "כששתיי מהיין גיליתי כי טעמו חמוץ. חששתי שאם המסובים ישתו ממנו, יבואו להוציא את דיבת הארץ ופירותיה רעה; וחלילה לנו מלדבר סרה על ארץ הקודש, כי גם אם תוצרתה חמוצה, מתוקה היא לנו".

"ויאמר ה' סלחתי כדברך" (יד, כ)

בליל יום כפור פתח הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב זיע"א ואמר: אבא שבשמים, חכמינו אמרו "כל האומר דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם", ואם כך הריני אומר בשמן הגדול, מה שאמרת "סלחתי כדברך" ותסלח לנו ותביא גאולה גם לנו.

"וימלא אחריו" (יד, כד)

יסוד מוסד ב'וימלא אחריו' הוא: לעשות הכל בכל רק על פי ה', שכן הבחירה מה כן ומה לא ממוטטת לגמרי את השמיעה בקול ה', כי כאשר האדם בוחר מה כן ומה לא, הרי הוא עובד את עצמו, ולא עובד ה' כלל.

לגאון רבי מאיר שמחה הכהן מדווינסק זצ"ל היה גבאי נאמן שפעל על פי הוראותיו.

פעם הורה דבר מה והגבאי חלק על דעתו. נענה רבי מאיר שמחה מעולם לא שמעת בקולי! מחה הגבאי ואמר מדוע כבוד הרב כך נוזף בי? הרי זו פעם ראשונה שאני חולק על דברי הרב. תמיד קיימתי את דברי הרב ללא סייג!

ענהו רבי מאיר שמחה אכן כך הוא אבל פעם זו מורה כי תמיד עשית כהוראותי משום שסברת כך גם אתה, והראיה כשדעתך שונה אינך מקבל הידיעה. אם כן כל חיך לא ציית אלא לצו שכלך לא לציווי...
(מן המים משיתיהו)

מהסוכן השני לא נשמע שום אות חיים. חלף השבוע השישי והשבוע התשיעי, השבוע השנים עשר והשבוע החמישה עשר, כאשר כולם דאגו ממש לחייו, הגיע מכתב נרגש: "שלחו לי בבקשה חמש עשרה אלף זוגות נעליים! יצרתי קשר עם כמה מקומיים מוכשרים וממולחים, דיברנו על פתיחת סניפים בכל האזור ומפעל שיספק עבודה.

"הפוטנציאל? אדיר! כולם פה יחפים, אנחנו נמכור כמויות עתק!"...

הרי לנו שני אנשים, עם מטרה זהה שמגיעים לאותו מקום. הראשון מסתכל על העובדות היבשות ומתייאש: הם לא צריכים נעליים, ממילא לא נמכור כלום וחבל על הטרחה. השני מסתכל על העובדות היבשות ומתמלא חיים: אם לא אחת אין נעליים - נוכל לעשות את עסקת חיינו ברווחים אדירים...

כאשר המרגלים חוזרים מן הארץ ומספרים מה הם ראו בה, הם מתחילים לספר בשבח ארץ ישראל, אבל כאשר הם מגיעים לחלק הרע הם מוציאים דיבת הארץ רעה. "הארץ אשר עברנו בה לתור אותה, ארץ אוכלת יושביה היא". הם מספרים לשומעים שבכל מקום שהלכו הם ראו את יושבי הארץ קוברים את מתיהם.

הבה נתבונן: מגיעים מרגלים לארץ חדשה ורוצים לבחון אותה, בכל מקום הם רואים לוויות, אנשים בוכים, מעמדי הספדים וארונות קבורה.

האם לא טבעי שסיקו מכך שיש מגפה - לכל הפחות - באותו מקום ולכן הוא מקום שלא כדאי לגור בו? מדוע אם כן נענשו המרגלים על שסיפרו את האמת?

כאן נבחנו המרגלים. תתבוננו! תבדקו את שני הצדדים. הרי אם זו ארץ אוכלת יושביה, הם רגילים כבר ללוויות, הם לא עושים מזה עסק ובטח שלא בוכים. אם אתם רואים שאף אחד לא שם לב אליכם, תנסו לשים לב ל'פוטנציאל', להשגחה הפרטית שעשה הקב"ה ליושבי הארץ במיוחד בשבילכם: "לטורדם באבלם כדי שלא יתנו לב לאלו".

(במחשבה תחילה)

"טובה הארץ מאד"

מאד" (יד, ז)

רבי חיים-שמואל שטרנפלד מחנטשין נמנה עם גדולי מחבביה של ארץ הקודש

"בְּהֵמוֹת הַיְּתִי עֵמָּה" (תְּהִלִּים עג, כב)

בְּהֵמָה, גַּם אִם הִיא נוֹפֶלֶת בְּאֲמֻצֵּעַ עֲבוּדְתָהּ, בְּאֲמֻצֵּעַ הַחֲרִישָׁה, מִיָּד הִיא קָמָה וּמִמְשִׁיכָהּ, כִּי אֵין לָהּ שִׁכָּל לְהִשָּׁבֵר.

כִּךְ גַּם הָאָדָם צָרִיךְ לְעַצֵּר אֶת מִחְשָׁבוֹת הַשְּׂבָרוֹן, לְסַגֵּר אֶת הַמֶּחֶה, לְקוֹם וּלְהִמְשִׁיךָ.

'כָּל אֶחָד וְאֶחָד חָיָב לִוְמַר בְּשִׁבְלֵי נִבְרָא הָעוֹלָם' (סִנְהֶדְרִין לז, א).

'וּמִוֹתֵר הָאָדָם מִן הַבְּהֵמָה אֲזִין כִּי הַכֹּל הִבְּל' (קִהְלֵת ג, יט).

(א נְקוּדָה'לָה - סְפִינָקָא)

לעי"נ האשה החשובה מרת
צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר
שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - שלח

"ואמרת אליהם ועשו להם ציצית" (טו, לח)

הרה"ק רבי אהרן מבעלזא ז"ע היה מעורר את הנערים שהגיעו למצוות והחלו להניח תפילין, שיקבלו על עצמם שלא לשוחח בדברי חולין כל עוד התפילין עטורים לראשם. אחד הבחורים שהצליח לשמור על קבלה זו, והגיע בסייעתא דשמיא ליום נישואיו, נשאל ע"י הרבי האם יהיה מוכן לקבל על עצמו שלא לשוחח בדברי חולין גם בהיותו מעוטף בטלית לאחר החתונה.

החתן הסכים, והקפיד מאוד שלא לשוחח שיחת חולין עם הטלית והתפילין, ואז סיבר הרבי את אוזנו של החתן ההוא, ואמר לו דבר נורא! כאשר תגיע לבית דין של מעלה, ויתחילו לדון בעניינך, ואימת הדין תהיה נוראה, תוכל להשיב כדלהלן: כדרך כל נפטרי ישראל (כמובא בשו"ע יו"ד סימן שנ"א) גם אנוכי עטוף בקברי בטלית שבה התפללתי כל ימי חיי, וכיון שבחיי חיותי הקפדתי שלא לשוחח בדברי חולין בעת שאני עטוף בה, רק בדברי תורה, הרי גם עכשיו אני מבקש מבית דין של מעלה לא לשוחח עימי אלא בדברי תורה, ואבקש רשות שלא לדבר על יתר המעשים שעשיתי בעולם התחתון!... כן מסופר על הט"ז ז"ע שכאשר הטלית גדול שלו נתבלתה, החליטו בעלי הבתים בעיר לבוב להחליפה בטלית חדשה, אך כאשר הביאו לו את הטלית החדשה סירב הט"ז להתעטף בה, ונימק זאת בכך שהטלית הישנה תוכל להעיד עליו בבית דין של מעלה שלא היו לו מחשבות זרות בתפילת שמונה עשרה.... (פנינים)

"וזכרתם את כל מצוות" (טו, לט)

אמר הרה"ק רבי מרדכי מטשערנוביל, עליכם לזכור את המצוות שזכיתם לעשות, ובזה תוכלו להתגבר על פיתויי היצר. שהרי לא כדאי להפסיד את כל המצוות בעבור הנאה רגעית של התאוה - "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם".

"ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם"

(טו, לט)

אמר פעם המגיד הירושלמי הנודע הגאון רבי שלום שבדרון ז"ע אם ראית משה שלא ראוי לראות, עזוב, תשליך, ואל תחפש לתור למה, מה ומדוע. די לך, אתה כבר "אחרי", אל תתור "אחרי" לבבכם "ואחרי" ראיית העין... לא לחשוב במה שכבר ראית, לא לעסוק בו, להשליכו, לא לתור עוד "אחרי" עיניכם... (פנינים)

"הננו ועלינו אל המקום" (יד, מ)

למחרת חטא המרגלים מתעוררים חלק מבני ישראל לתשובה, עולים לראש ההר ומצהירים שהם חטאו והם מוכנים לעלות אל ארץ ישראל ולהיכנס אליה.

משה מזהיר אותם "למה זה אתם עוברים את פי ה' והיא לא תצלח".

סופם המר היה "וירד העמלקי והכנעני היושב בהר ההוא ויכום ויכתום עד החרמה".

ב'העמק דבר' דייק: "רצו לשוב מעין החטא וקיבלו על עצמם למסור נפשם על הכניסה לארץ".

יש להבין מפני מה אמר להם משה שברצונם להיכנס לארץ הם "עוברים את פי ה'".

דוד המלך אמר לנתן הנביא "ויאמר דוד אל נתן חטאתי לה" (שמואל ב, יב ג), בתגובה משיב לו נתן הנביא "גם ה' העביר חטאתך ולא תמות".

הקשה הרה"ק מפשיסחא מפני מה מיד כשאמר דוד "חטאתי" נענה שה' העביר חטאתו, ואילו אנו מתוודים וידוי המיוסד על אותיות הא' ב', אשמנו-בגדנו וכו', ואין אנו מתבשרים שה' העביר חטאתנו...

ותירץ הרה"ק, כאשר דוד המלך אמר "חטאתי", במילה בודדת זו הכניע את עצמו לחלוטין לפני הבורא יתברך וקיבל על עצמו את הדין באהבה.

אולם כאשר אנחנו מתוודים וזועקים "אשמנו", אנו בטוחים שהקב"ה מוכרח למחול לנו על כל עוונותינו, שהרי הוא לנו בטובנו להתוודות בפניו.

כאשר אנו ממשיכים לתיבת "בגדנו", אנו בטוחים שכעת נזכה לכל ההשפעות הטובות בעולם, שכן אנו צדיקים כה גדולים שכבר נמחל לנו הכל ואנו עדיין ממשיכים להתוודות...

לפי זה, ביאר בספר 'בית יעקב' את טעותם של המעפילים: הם הבינו שטעו בכך שהאמינו למרגלים שסיפרו בגנות הארץ, ובכך כפרו בטובתו של מקום שרצה לתת להם ארץ זבת חלב ודבש. משכך, התוודו לפני ה' ואמרו "הננו ועלינו כי חטאנו". בטוחים היו שעתה פתוחה הדרך בפניהם, שהרי הוציאו בפייהם מילות וידוי.

לכך - הגם שהיו מוכנים למסירות נפש בכיבוש הארץ - אמר להם משה "והיא לא תצלח".

(במחשבה תחילה)

"ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם" (טו, לח)

מברכים 'להתעטף בציצית' ולא 'להתעטף בטלית', אף-על-פי שמתעטפים בטלית. משום שהציציות תלויות למטה, כלפי הארץ, בשפלות, ולכן הן העיקר.

(רבי יחזקאל מקוזמיר)

א לטו שבת